

JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

Pepe Mujica

El president d'Uruguai ha marxat, el seu exemple roman

José Mujica, expresident d'Uruguai, va morir el 13 de maig.

Vaig conèixer Pepe Mujica el 2010, en una reunió ibero-americana de caps d'Estat i caps de Govern a Mar de Plata (Argentina). Persona afable i ferma en les seves conviccions progressistes. Un exemple a seguir. Vam compartir una llarga conversa amb ell i Trinidad Jiménez, ministra d'Exteriors espanyola, sobre les perspectives de la socialdemocràcia.

Era un home amb el qual coincidíem en el camí de "picar pedra" que ens tocava seguir als que no havíem triat una opció conservadora.

Deia José Mujica que *"se puede caer y volverse a levantar, y siempre vale la pena volver a empezar una y mil veces mientras uno esté vivo. Este es el mensaje más grande de la vida."*

Durant 13 anys va estar segrestat per la dictadura militar. Pres polític, com a membre dels Tupamaros.

Després de la dictadura fou diputat (1994) i senador (1999) i després ministre d'Agricultura del govern d'esquerra de Tabaré Vázquez (2005-2010). El 2010 fou elegit president.

President de l'Uruguai del 2010 al 2015 va impressionar el món per l'austeritat amb què va exercir el càrrec. Però sobretot per la manera de fer, de pensar i de parlar, cosa que el mantenia com a referent mundial quinze anys després.

Era un home compromès

que havia lluitat tota la seva vida per un altre món, desafiant de manera valenta l'ordre neoliberal. Defensant sempre la justícia social.

Durant el seu mandat les despeses públiques i socials van augmentar quasi en un 50% amb la creació del primer impost sobre la renda.

Esdevingut president no va voler canviar de domicili i va continuar vivint a la seva casa rural, a la perifèria de Montevideo. Va transferir el 90% del seu sou a associacions i es desplaçava en un antic Volkswagen escarabat. No volia escorta.

Deia que no era pobre, sinó sobri, i criticava la societat capitalista "que confon la felicitat amb el consum."

L'agost de l'any passat el *New York Times* va publicar una entrevista de Jose Pepe Mujica, on deia que si no trobes un propòsit per a la vida te la passaràs pagant factures. Quina gran veritat!

Mujica havia llegit molt. Més aviat llegia Sèneca, Epicur i altres estoics que no pas Maquiavel. Era un home partidari de la igualtat, la justícia i la sobrietat, aliè a l'egoisme i la rancúnia. Sabia el que eren els fracassos, les desfetes, la presó i les pèrdues. Però també sabia que calia aprofitar les segones oportunitats.

La seva vida fou una reconstrucció constant, el que converteix les seves paraules en una ensenyança de valor universal: *"Derrotados son los que dejan de luchar, y dejar de*

luchar es dejar de soñar", deia.

Un discurs a les Nacions Unides, la seva defensa del medi ambient i les seves cries constants a viure amb menys per ser més lliures van consolidar la seva figura com la d'una de les veus més lúcides i humanes de la política contemporània.

Mai no va defallir a l'hora de denunciar el que definia com "(...) la financiarització de la nostra societat."

Recordem una declaració: "(...) la política no és un pas-satemps, no és una professió per viuren, és una passió per construir un futur millor."

Una declaració de principis que convé tenir ben present avui, quan tenim ben a prop polítics que actuen, sense posar-se guants ni guardar la compostura, prioritzant els seus interessos immediats.

No és pas això que beneficiarà el país, sinó els polítics que miren lluny, ancorats fermament en conviccions democràtiques, solidàries i de progrés.

Amb el seu comiat ens deixa les seves paraules i entre totes elles potser aquesta darrera reflexió que esmentava més amunt sigui molt necessària en els temps que ens toca viure: *"(...) vale la pena volver a empezar. Una y mil veces, mientras uno esté vivo"*.

És una invitació a l'esperança, a no rendir-se, a reconstruir-se després de cada ensopegada i a entendre que el veritable fracàs no és caure, sinó no aixecar-se.